

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ECTS 36-
912

Гражданско и семейно право

Редакция
2024

ECTS кредити	6	ОНС	Доктор	☐		
Обучаващо звено	катедра “Гражданскоправни науки”	Семестър	Летен	☐	Зимен	☐
Титуляр	проф.д-р Антон Кирилов Грозданов	Език	български			

Анотация на учебната дисциплина

Дисциплината е част от специализацията модул от обучението на докторантите по ДП “Гражданско и семейно право” и е основна част от обучението по докторската програма и е базирана на задължителните знания по материално гражданско право. Тя може да се определи като най-широкообхватната, поради това, че включва няколко основни области на правната наука, които изпълват съдържанието и заемат централно място в рамките на частното право.

Целта на обучението е придобиване на надграждащи обучението в ОКС “магистър” знания за правното регулиране на гражданскоправните отношения, принципите на правната им уредба, теоретичното осисляне на гражданскоправните институти и тяхното развитие. В обучението са включени тематични единици, които обхващат знания от целия спектър на гражданското материално право. Извън общите институти, това са вещноправните отношения по повод собствеността и ограничените вещни права, стоково - паричните отношения, обхванати в материята на облигационното право, семейните и наследствени отношения. Обхванати от програмата са и въпросите на търговското право във връзка с търговците, търговските сделки и несъстоятелността. Като част от материалното гражданско право са включени и посочените отношения с международен елемент.

Лекционният курс е основан на приложимата в РБългария правна регламентация и съдебна практика по нея, включително релевантните към материята Общностни актове, като в редица случаи се представя историческото развитие на институти и действащата уредба се съпоставя тази от основните правни семейства. Гъвкавостта на действащата уредба и подчертаната ѝ историческа приемственост предполагат излагането на алтернативни теоретични възгледи по основните правни явления, чието осмисляне обогатява знанията на студентите и разширява тълкувателните им възможности.

Учебното съдържание условно е разделено на няколко основни части: “Гражданско право - обща част”, “Вещно право”, “Облигационно право”, “Семейно право”, “Наследствено право”, “Търговско право” и “Международно частно право”

Компетентности като очаквани резултати от обучението

Знания:

След успешно преминаване курса на обучение се очаква докторантите да познават нормативното съдържание на действащата уредба в изучаваната материя. Да придобият задълбочени познания и способност за самостоятелно аргументиране на тези и юридически конструкции от областта на гражданското и търговското право.

Умения: Успешното завършване на курса на обучение освен усвояването на широк спектър знания от основните клонове на гражданското право и търговското право е и предпоставка за формиране на широк кръг от възможности за работа по разнообразна проблематика и решаването на научноизследователски задачи в мултидисциплинарен контекст.

Отношения и нагласи: Курсът на обучение е насочен към формиране на задълбочени познания и способности за самостоятелна научно-изследователска и практико - приложна работа в сферата на гражданското и търговското право.

Методи за обучение и връзки с други дисциплини

Методи на обучение: лекционен курс от 45 часа и семинарни занятия - 15

Предварителни изисквания: завършна ОКС "магистър" по специалност от регулираните професии "Право" и преминато обучение по "Статистика и планиране на експеримента в научните изследвания". "Приложение на информационни технологии в научните изследвания" и "Защита на интелектуалната собственост(патентно дело)".

Осигурявани дисциплини: дисциплина по темата на дисертацията

Проверка на знанията и уменията

Крайно оценяване: За успешно положен се счита изпит, завършил с оценка най - малко среден 3,00.

Методи и форми на оценяване: Изпитът се провежда от комисия в състав от най - малко 3 хабилитрани лица и с участието на на учния ръководител на докторанта след решение на КС, утвърдено от ФС и издадена Заповед на ректора за даата, час и състав на комисията, която да проведе изпита.

Критерии за оценяване: "ОТЛИЧЕН": Докторантът показва всеотдаен и задълбочени знания, дава обосновани и точни отговори по въпросите, умело, логично и точно излага мислите си, притежава практически умения и навици по отчитане на кризисните ситуации. Висока степен на критично мислене. Притежава познания и способности при прилагане на наученото. Балансирано представя най-важните тезисни позиции. Успешно излага убедителни доказателства, както в полза, така и срещу изразеното мнение в случаите на анализ. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране на нормативни актове. Заключениевата част изразява ясно становище на студента по въпроса, при това с прецизна терминология и литературна езикова компетентност.

“МНОГО ДОБЪР”: Докторантът има пълни и задълбочени познания, притежава практически умения, има логична и задълбочена мисъл, умело си служи с правната терминология. По голямата част от информацията е умело разгърната. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране на нормативни актове. Съществува леко нарушаване на баланса при представяне на основните аргументи. Заключение част изразява ясно становище на студента по въпроса, при това с прецизна терминология. Допускат се отделни езикови неточности.

“ДОБЪР”: Докторантът има пълни знания, притежава практически умения, има задълбочена мисъл, умело си служи с правната терминология. Преобладава описанието вместо аналитичното мислене. Отговорът съдържа основна информация, но с леко нарушен баланс при представянето ѝ. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране. От заключителната част се разбира становището на студента. Допускат се отделни езикови неточности.

“СРЕДЕН”: Докторантът отговаря по същността на въпросите с известни затруднения, има недостатъчни практически умения и навици, не винаги излага точно мислите си. Доказателственият материал е представен по разбираем, но неправилно структуриран начин. Някои от аргументите са неправилно разбрани, но като цяло същността е ясна. Съществува опит за оформяне на заключение, но позицията на студента остава неясна. Съществуват пропуски и езикови неточности.

“СЛАБ”: Докторантът няма необходимите знания, допуска принципни грешки, затруднява се в отговорите, не умее да обясни същността на въпроса. Недостатъчен обем от информация. В представянето на информацията липсва добра аргументация. Цитирането е неправилно. Наблюдават се груби грешки.

Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка:	Изпитът се състои от две части - писмен по тема, която докторантът изтегля или му бива зададена от комисията и устен шп въпроси, от областта на темата по писмения изпит и други по преценка на комисията в рамките на учебното съдържание на дисциплината.
--	---

Учебни материали и ресурси за самоподготовка

Основна литература:

1. Фаденхехт, Й. Българско гражданско право, Т. I, Обща част, Отдел I: обективно право, С. 1929 г.
2. Диков, Л. Курс по българско гражданско право, Т.1, Обща част, С. 1940 г.
3. Василев, Л. Гражданско право на НРБ.Обща част, С., 1956 г.
4. Таджер, В. Гражданско право на НРБ,Обща част, Дял I, С.1972, Дял II, С.1973,
5. Стефанов, Г. Гражданско право, Обща част, С., 1995 г.
6. Павлова, М. Гражданско право -Обща част, 2 допълнено изд., С. 2002 г.
7. Карбоние, Ж. Гражданско право. Въведение, С. 1999 г.
8. Русчев, И. Нормативните актове – източник на частното право, С. Албатрос, 2008.
9. Русчев, И., Притезателното субективно право. Претенцията, притезанието и правото на иск. – В: Сборник в памет на проф. Живко Сталев, С., 2009
10. Ташев, Р. Обща теория на правото. Основни правни понятия, Четвърто изд., С., 2010,
11. Ташев, Р. Теория на тълкуването, 2 изд. С. 2007
12. Ганев, В. Обща теория на правото, т.1 и 2, С.1992
13. Торбов, Ц. История и теория на правото, С. 1992 г.
14. Герджиков, О. Гражданско право - обща част. Казуси, тестове, схеми и др., С., 1983 г.
15. Христофоров, В. Гражданско и търговско право на капиталистическите държави, С. 1979 г.

16. 1. Бобатинов, М., Кр. Влахов Вещно право, практически проблеми. С., 2007.
17. 2. Боянов, Г. Вещните субективни права. София. Авалон, 1997.
18. 3. Боянов, Г. Вещно право. София, Авалон, 2014.
19. 4. Василев, Л. Българско вещно право. Редактор Ч. Големинов, София, Университетско издателство
20. „Св. Кл. Охридски“, 1995, 2001.
21. 5. Василев, И. Действие на вписването по българското вещно право. София. Нова звезда, 2018.
- Венедиков, П. Ново вещно право. София, Сиби, 1995.
22. 6. Венедиков, П. Система на българското вещно право. София, 1947, 1990.
23. 7. Орсов, Зл. За системата и структурата на българското вещно право. – Съвременно право, 2018, № 1, 57-66.
24. 8. Петров, Вл., М. Марков. Вещно право. Помагало. София, Сиби, 2017.
25. 9. Стоянов, В. Вещно право. София. 2004.
26. 10. Таджер, В. Вещно право на Република България. Част четвърта. Владение. София, Наука и изкуство, 1971; София, Софи-Р, 2001.
27. Кожухаров, А., Облигационно право, Общо учение за облигацията, Нова редакция, О. Герджиков, С. 1992; Нова редакция и допълнения П. Попов С. 2001;
28. Кожухаров, А., Облигационно право, Отделни видове облигационни отношения Нова редакция, О. Герджиков, С. 1996; Нова редакция и допълнения П. Попов С. 2002;
29. Калайджиев, А., Облигационно право обща част, С. 2010;
30. Голева, П., Облигационно право, С. 2012;
31. Марков, М. Облигационно право, Modus studendi, С. 2013;
32. Марков, М., Даване вместо изпълнение, С. 2012;
33. Конов, Т., Възражение за неизпълнен договор и право на задържане, С., 1996; Подбрани съчинения, С. 2010;
34. Конов, Т., Основание на гражданската отговорност, С, 2002, Подбрани съчинения, С. 2010;
35. Калайджиев, А., Поръчителството, С., 1993 г. ;
36. Марков, М., Ипотеката, С. 2008;
37. Антонов, Д., Непозволено увреждане, С. 1965;
38. Големинов, Ч., Отговорност за непозволено увреждане, С. 1999;
39. Големинов, Ч., Неоснователно обогатяване
40. Сукарева, З., Извъндоговорни облигационни отношения, С. 1998;
41. Голева, П., Деликтно право, С. 2011;
42. Тасев, С., Деликтна отговорност, С. 2009;
43. Попов, П. и колектив, Сборник казуси по облигационно право, СУ, Юридически факултет, 1991;
44. Сукарева, З. и Т. Йосифова, Облигационно право, казуси, тестове, теми, съдебна практика, С. 2011;
45. Ненова, Л. Семейно право. Книга първа. Нова редакция проф. М. Марков. С., Софи- Р, 2009 г.
46. Ненова, Л. Семейно право. Книга втора. Нова редакция проф. М. Марков. С., Софи- Р, 2010 г.
47. Матеева, Ек. Семейно право на Република България. С., ВСУ "Черноризец Храбър", 2010 г.
48. Тасев, Хр. Българско наследствено право. Нова ред. Г. Петканов и С. Тасев, Десето преработено изд. С., Сиела, 2013 г.
49. Цанкова, Ц., Марков, М., Станева, А., Тодорова, В., Петров, В., Балева, Е., Дечева, Б., Мичева, В., Семейен кодекс. Приложен коментар. Проблеми на правоприлагането. Анализ на съдебната практика. Нормативен текст. С., ИК Труд и право, 2015 г.
50. Цанкова, Ц., Матеева, Ек., Марков, М., Танев, Д., Петров, Вес., Георгиев, И., Закон за наследството. Научноприложен коментар. С., ИК Труд и право, 2016 г.
51. Станева, А. Наследствено право. С., Сиела, 2022 г.
52. Стефанов, Търговско дружествено право, В. Търново, 2014 г.
53. Стефанов, Г., Търговско облигационно право, В. Търново, 2014 г.
54. Таджер, В. (и колектив), Капиталови търговски дружества, С., 2011 г.
55. Герджиков, О., Търговски сделки, 4-то изд., С. 2015 г.
56. Вл. Кутиков, Международно частно право на Народна република България, трето осн. преработено и допълнено издание, София, 1976 г.

57. Вл. Кутиков, Международно частно право на Република България, Обща част, нова редакция Т. Тодоров, София, 1993 г.
58. Т. Тодоров, Международно частно право, Субекти, имущество, задължения, София, 1993 г.
59. Н. Натов, Международно частно право, Специална част, София, I-во изд. 1994, II-ро изд. 1996 г.
60. Н. Натов, Право на чуждестранните инвестиции, София, 1997 г.
61. Н. Натов, Заобикаляне на закона в Международното частно право, в Трудове по Международно право, изд. Българска асоциация по международно право (БАМП), Том V, София, 2000 г.
62. Н. Натов, Коментар на Кодекса на международното частно право, Книга първа, чл.1 – 47, София, 2006 г.
63. Н. Натов, Квалификацията *Lege fori* в Международното частно право, в сп. „Нотариален бюлетин”, № 3/2007 г.

Допълнителна литература:

1. Голева, П./ Каменова, Цв./ Стойчев, Кр., Юридически лица с нестопанска цел. Правен режим. Институт за правни науки към БАН, С., 2003 г.
2. Цончев, Кр., Симулацията в гражданското право, С., 1974 г.
3. Диков, Л., Институтът на подставеното лице в гражданското и търговското право. С. 2007 г.
4. Йосифова, Т., Мнимо представителство, С., 2005
5. Малчев, М., Унищожаемост на гражданскоправните сделки, С., 2010 г.
6. Конов, Т., За абстрактните сделки и каузата на договорите. – В Сб.. Конов, Т., Подбрани съчинения, С., 2010 г.
7. Конов, Т., Недействителност на сделка по чл. 40 ЗЗД. – В Сб.. Конов, Т., Подбрани съчинения, С., 2010 г.
8. Матеева, Е. Договорното представителство в нотариалното производство, С. Фенея, 2007.
9. Таков, Кр., Как се решава частноправен казус, С., 2007
10. Таков, Кр., Доброволно представителство, 2-ро изд. С., 2008 г.
11. Литературата, посочена към съответните теми в помагалото на Тасев, С., и Марков, М., Гражданско право. Обща част. *Modus Studendi*, 5-то изд., С. 2010
12. Боянова, Г. Вещните сервитутни права. София Авалон, 2008;
13. Боянова, Г. Право на изкупуване. София, Авалон, 2013;
14. Дачев, И. Правен режим на подобренията в недвижими имоти. София, Сиела, 2013.
15. Орсов, Зл. Придобивна давност при действието на Конституцията от 1991 г. – Съвременно право, 2009, № 2, 59-71.
16. Орсов, Зл. За фактическия състав на придобивната давност. [По повод ТР № 4/2012 г. на ОСГК на ВКС]. – В: *Liber Amicorum*. [Сб. в чест на проф. д-р Огнян Герджиков и проф. д-р Огнян
17. Стамболиев по случай 65 години от рождението и]. София. Фенея, 2013, 328-346. (Състав.: Ек. Матеева, И. Русчев). Също и в: Търговско право, 2013, № 2, 21-34.
18. Орсов, Зл. Присъединяване, принадлежност, приращение и необособимо надвишаване на правото на строеж. – В: Развитие на правото в глобализиращия се свят. [Юбилеен сб. по случай 100-годишнината от рождението на акад. Любен Василев и проф. д-р Живко Сталев и 90-годишнината от рождението на проф. д-р Витали Таджер]. София. Фенея, 2013, 273-314. (Състав.: Ек. Матеева, Н. Колев).
19. Орсов, Зл. Съдържание и правна същност на управлението на държавни вещи от ведомства. – Търговско право, 2014, № 4, 25-58
20. Орсов, Зл. Преобразуването на държавно предприятие в еднолично търговско дружество като придобивно основание. София. Софи-Р, 2017.
21. Панайотова-Чалъкова, Л. Суперфицията по българското вещно право. София, Фенея, 2009.
22. Петкова, Цв. Придобиване по давност на недвижими имоти. София. НБУ, 2015.
23. Петров, Вл. Устройство на територията. София. Сиби, 2004.
24. Сарафов, П. Правото на частна собственост като конституционно неприкосновено право. Съвременно право, 1996, № 6, с. 15 – 25.
25. Сарафов, П. Ограничения при упражняване правото на собственост. Съвременно право, 1999, №1, с. 40 – 49.
26. Сарафов, П. Съсобственост между частна и публична собственост. Собственост и право, 2000, № 5, с. 5 – 12.

27. Сарафов, П. Допустимост и правна сила на договорните клаузи за непрехвърлимост на собствеността. Търговско право, 2001, № 2, с. 70 – 82.
28. Сарафов, П. Още веднъж за правната същност на ипотеката. В: Правни изследвания в памет на проф. Иван Апостолов, „Улпиан“, С., 2001, с. 305 – 323.
29. Сарафов, П. Понятието „собственост“ според Конституцията. Съвременен право, 2001, № 6, с. 7 – 17.
30. Сарафов, П. Собствеността като основно право на личността. Съвременен право, 2002, № 2, с. 65 – 77.
31. Сарафов, П. Особенности на собствеността като субективно вещно право. Съвременен право, 2002, № 6, с. 30 – 40.
32. Сарафов, П. Публичната и частната собственост като видове право на собственост. Правна мисъл, 2003, № 2, с. 78 – 93.
33. Стоянов, В. Непарични вноски в търговски дружества. София. 2005. Стоянов, В. Придобиване по давност. София, БАН, 2014.
34. Стоянов, Д. Придобивният способ по чл.78 ЗС. София, Сиела, 2016.
35. Василев, Л., Облигационно право, отделни видове облигационни отношения, С. 1958;
36. Василев, Б. Облигационно право, специална част отделни видове договори, С. 1992;
37. Апостолов, И. Облигационно право, общо учение за облигацията, Част първа, С.1947, С. 1990;
38. Диков, Л. Курс по гражданско право, т. 3 облигационно право обща част, С. 1934;
39. Фаденхехт, Й., Облигационно право – лекции СУ 1919;
40. Фаденхехт, Й., Облигационно право специална част – лекции СУ 1919;
41. Берон, В., Облигационно право, отделни договори, С. 1935;
42. Русчев, И., Притежателното субективно право. Претенцията, притезанието и правото на иск, Сборник в памет на проф. д-р Живко Сталев, С. 2009;
43. Таков, К., Принципи на европейското договорно право кратко представяне, сп. Търговско право, 1/2005;
44. Апостолов, И., Правни сделки с действие в чужд правен кръг. С.1937;
45. Торманов, З., Договорът практическо ръководство, С. 2002;
46. Русчев, И., Административният и частноправният договор, сп. Пазар и право, 1/2000
47. Конов, Т., За абстрактните сделки и каузата на договорите, сп. Търговско право 2/2002; Подбрани съчинения, С. 2010;
48. Ставру, С., Д. Недев, М. Димитров, Алеаторността на договорите в българското гражданско право, С. 2013;
49. Сукарева, З., Общи условия на договора, 2002 г. ;
50. Рачев, А., Предварителни договори, С.,1961;
51. Розанис, С., Предварителните договори, С., 2003;
52. Конов, Т., Някои критични разсъждения върху българската доктрина по предварителния договор, сп. Търговско право, 6/2003; Подбрани съчинения, С. 2010;
53. Таков, К., Предварителни договори някои неизяснени аспекти, сп. Търговско право, 1/2004;
54. Стойчев, К., Правото на реално изпълнение (исторически и сравнителноправен анализ на развитието на възгледа), сп. Търговско право, 5/1995, препечатана от Годишник на СУ – ЮФ, том 82, 1989;
55. Ангелов, С., Понятието vis major, сп. Търговско право 5/1999;
56. Стойчев, К., Измененията на договорните задължения поради промяна в обстоятелствата: исторически и сравнителноправен анализ на възгледа, сп. Правна мисъл, 2/1997г;
57. Диков, Л., Изменение на договорите от съдия, С. 2010;
58. Ангелов, С., Стопанска непоносимост на изпълнението сп. Търговско право 5-6/1999;
59. Матеева, Е., Необходими промени в уредбата на стопанската непоносимост по чл. 307 от ТЗ, Съвременен право, проблеми и тенденции, С., 2011;
60. Попов, Л., Вина и договорна отговорност по българското гражданско право, С. 1962;
61. Рачев, А., Разваляне на двустранните договори поради неизпълнение, С., 1967;
62. Йосифова, Т., Неизпълнението като предпоставка за развалянето на договора по виенската конвенция за международна продажба на стоки. Принципите на европейското договорно право, ЮНИДРОА принципите на международните търговски договори и българското право, Юбилеен сборник по случай 100 годишнината от рождението на акад. Любен Василев и проф. Живко Сталев и 90 годишнината от рождението на проф. Витали Таджер, С., 2013;

63. Митев, К. Освобождаващи клаузи в договорите, С. 2007;
64. Петров, В., Обезщетението за неимуществени вреди при договорната отговорност С. 1994;
65. Петров, В., Конкуренция (кумуляция) на договорната и деликтната отговорност в практическия аспект на обезщетяването на неимуществени вреди при договорната отговорност”, в Научни студии, Варна, 1999;
66. Конов, К. Още веднъж за съотношението между договорна и деликтна отговорност, сп. Търговско право, 3/2012;
67. Матеева, Е., Към понятието за неустойка и нейната правна същност, Годишник на СУ „Св. Климент Охридски”, ЮФ, т. 83/84, 1991, препечатана в сп. Търговско право – бр. 3 и 4/2012 и бр. 1/2013;
68. Русчев, И., Проблеми на намаляване на неустойката по граждански и търговски сделки, Съвременен право – Проблеми и тенденции; С. 2011;
69. Попова, В., Прихващане материалноправни проблеми, С. 1993;
70. Иванов, А. Прехвърляне на вземания в търговския оборот, С. 2010;
71. Венедиков, П., Ипотеки, залог, привилегии, С.1994;
72. Русчев, И., Отговорността за евикция, С. 1995;
73. Големинев, Ч., Правна защита на потребителите, С.,2001г.;
74. Сукарева, З., Гражданскоправна защита на потребителя, С.,2001г.;
75. Сукарева, З., Новите процеси в европейското потребителско право, Юбилеен сборник по случай 100 годишнината от рождението на акад. Любен Василев и проф. Живко Сталев и 90 годишнината от рождението на проф. Витали Таджер, С., 2013;
76. Панайотова-Чалъкова, Л., Замяната и българското гражданско право, С. 2013;
77. Венедиков, П., Договор за издръжка и гледане, С. 1994;
78. Траницов, Х. Договорът за издръжка и гледане, Пловдив, 1999;
79. Цончев К., Договор за дарение, С.1988, 2002;
80. Борисов, Й, Жилищният наем, том II, Възникване на наемното отношение, С. 2002;
81. Чаначев, С., Договорът за дружество, С. 2002;
82. Големинев, Ч., Гражданскоправни източници на задължения, С. 1999 ;
83. Берон, В., Незаконното обогатяване във вреда на другото, С. 1932;
84. Траницов, Х., Деликт, Пловдив, 2002;
85. Йосифов, Б., Б Балабанов, Непозволено увреждане текст с коментар и синтез на съдебната практика, С.1989;
86. Станева, А., Отговорност за вреди причинени от недееспособни, С. 1991;
87. Тасев, С., Непозволено увреждане, отговорност за вреди, причинени от вещи и животни, С. 1995;
88. Гоцев, В., Отговорност на държавата за вреди, причинени на граждани, С, 1989, 2002;
89. Терзийски, С., А. Терзийски, Отговорност на държавата за вреди, причинени на граждани (теория и практика) С. 2002.
90. Цачев, Л. Закон за задълженията и договорите, текст, съдебна практика, литература и кратки бележки, С.1990;
91. Петрова, М. Произходът – традиции и реалност. Специални способности за установяване и оспорване на произхода от бащата. С., Сиела, 2023 г.
92. Петрова, М. Семейноправното положение на малолетните и непълнолетните родители. С., Сиела, 2023 г.
93. Петров, Васил. Проблеми на българското наследствено право: Статии, библиографии. С., Нова звезда, 2021 г.
94. Топузов, Д., Нищожност на брачния договор. С., Сиела, 2016 г.
95. Петров, Венц. Наследяване на задължения и отговорност за завети. С., Сиела, 2020 г.
96. Петров, Венц. Отмяна на отказа от наследство от кредиторите на наследника. С., Сиела, 2016 г.
97. Димитрова, Г. Прекратяване на осиновяването по българското семейно право. С., Ун. издателство Св. Кл. Охридски, 2014 г.
98. Петров, В., Приемане на наследство. С., Сиела, 2014 г.
99. Димитрова, Г. Прекратяване на осиновяването по българското семейно право. С., УИ „Св. Климент охридски“, 2014 г.
100. Ставру, С., Петров, В., Дискусии в българското наследствено право. Книга първа. С., Феня, 2013 г.

101. Матеева, Ек. Германското наследствено право. С., Фенея, 2012 г.
102. Аспарухова, К., Наследяването по закон. С., Сиела, 2012 г.
103. Петрова, М. П., Произходът по българското семейно право. В., ВСУ "Черноризец Храбър", 2012 г.
104. Станева, А. Брачният договор, Второ преработено и доп. изд. С., Сиела, 2010 г.
105. Цанкова, Ц. Фактическо съпружеско съжителство и българското семейно право. С., Фенея, 2000 г.
106. Бешков, П. Осиновяване по българското семейно право. С., Фенея, 1996 г.
107. Ненова, Л. Разводът и децата. С., 1995 г.
108. Цанкова, Ц. Завещанието в българското наследствено право. С., Фенея, 1995 г.
109. Тасев, Хр. Въпроси на съдебната делба. С., Софи-Р, 1995 г.
110. Розанис, С. Имуществени отношения. С., Фенея, 1994 г.
111. Цанкова, Ц. Нови положения в наследственото право. С., УИ „Св. Климент Охридски“, 1994 г.
112. Станева, А. Представителни и попечителски функции на родителите. С., 1992 г.
113. Станева, А. Ограничаване и лишаване от родителски права. С., 1990 г.
114. Цанкова, Ц. Наследяване по закон. С., Наука и изкуство, 1989 г.
115. Венедиков, П. Запазена част в наследството. С., 1998 г.
116. Венедиков, П. Въпроси на съпружеската имуществена общност. С., 1994 г.
117. Константинов, Д. Отношения между съпрузите. С., Отечествен фронт, 1988 г.
118. Гоцев, В. Имуществени отношения на съпрузите. С., 1988 г.
119. Цончев, К., „Съдебна делба“, С.1985 г.
120. Ненова, Л. Вината в българското семейно право. С., 1983 г.
121. Пеков, Й. Защита правото на издръжка. С., Наука и изкуство, 1982 г.
122. Хинов, М., „Приемане и отказ при наследяването“, С.,1977 г.
123. Константинов, Д. Произходът по българското семейно право. С., Наука и изкуство, 1973 г.
124. Константинов, Д. Осиновяването по българското семейно право. С., ,1972 г.
125. Цончев, К. Приносът по чл.12 ал.2 от Закона за наследството. С., Наука и изкуство, 1971 г.
126. Меворах, Н. За недействителния брак. С., 1962 г.
127. Меворах, Н. Семейно право. С., 1952 г.
128. Голева, П., Търговско право.Втора част. Търговски сделки, С., 2014 г.
129. Герджиков, О., (А. Калайджиев, К. Касабова, Т. Бузева, Ал. Кацарски), Коментар на Търговския закон, кн.1, Второ основно преработено издание С. 2007 г.
130. Герджиков, О., (и колектив) Обезпеченията в материалното и процесуално право, С. 2018 г. Павлова, М., Записът на заповед и менителницата, С. 1993 г.
131. Колева, Ж., Спедиционният договор, С., 2017 г. Йосифова, Т., Комисионният договор, С., 2006 г.
132. Иванов, Д., Особеният залог в българското право, С., 2017 г. Калайджиев, А., Акционерно дружество, С., 2019 Г.
133. Калайджиев, А., За банковата гаранция. Съвременно право, , кн.5/1994, с.29-35 Калайджиев, Акредитивът, С. 1994 г.
134. Калайджиев, А., За някои видове ценни книги, сп. Търговско право, кн.4/1994г.
135. Калайджиев, А., Безвъзмездна сделка ли е авалът? сп. Търговско право, бр.3/2000 г.
136. Н. Натов, Процесуални норми на съвременното българско Международно частно право, в сп. „Нотариален бюлетин“, № 1/2009 г.
137. Н. Натов, Осиновяване на дете с обичайно местопребиваване в Република България от лице с обичайно местопребиваване в чужбина, в сп. „Нотариален бюлетин“, № 2/2010 г.
138. Н. Натов, Чуждестранните инвестиции и Европейският съюз след Договора от Лисабон, в сп. „Нотариален бюлетин“, №3/2012 г.
139. Ж. Сталев, Същност и функция на международното частно право, София, 1982 г.
140. Ж. Сталев, Арбитраж по частноправни спорове, София, 1997 г.
141. И. Владимиров, Арбитражът в Международното частно право, София, 2000 г.
142. Й. Зидарова, Общественият ред и международното частно право, София, 1975 г.
143. Б. Мусева, Из лабиринта на международната компетентност по граждански и търговски дела, в сп. „Юридически свят“, бр.2/2006 г.
144. Б. Мусева, Връзка и взаимодействие между българското и европейското международно частно право, в сп. „Юридически свят“, бр.2/2007 г.

145. Автономията на волята в Международното частно право, Годишник на Сдружение на стипендиантите на Сасакава в България, Година 2, том 2, 2008 г.
146. Н. Натов, Б. Мусева, Т. Ценова, Д. Сърбинова, Я. Методиевска, З. Янакиев, Н. Бандаков, Ст. Йордански, Международното частно право и някои разпоредби на Част седма от ГПК в светлината на Общностните източници, (ред. Н. Натов), СИЕЛА, София, 2008 г.
147. Н. Натов, Б. Мусева, Я. Методиевска, Д. Сърбинова, Т. Ценова, Цв. Крумов, Ст. Йордански, Н. Бандаков, З. Янакиев, В. Пандов, (ред. Н. Натов) Регламентът „Рим I“, СИЕЛА, София, 2009 г.
148. Н. Натов, Б. Мусева, Я. Андреева, Д. Сърбинова, Т. Ценова, Цв. Крумов, Ст. Йордански, Н. Бандаков, З. Янакиев, В. Пандов, (ред. Н. Натов), Регламентът „Брюксел I“, Коментар, СИЕЛА, София, 2012 г.
149. Cheshire & North, Private International Law, 14th edition, London, 2008
150. Dicey and Morris on the Conflict of Laws, 14th edition under the general editorship of L. Collins, London, 2007
151. H. Batiffol, P. Lagarde, Droit international prive, Tome I - 6 ed. Tome II - 5 ed., Paris, 1971-75
152. P. Stone, EU Private International Law, Harmonization of Laws, Cheltenham, UK; Northampton, Massachusetts, USA, 2007.
153. M. Bogdan, Concise Introduction to EU Private International Law, Groningen/Amsterdam, first edition 2006, second edition 2012.
154. M. Bogdan, Ulf Mannsbach, EU Private International Law, An EC Court Casebook, Lund, 2006
155. U. Magnus, P. Mankowski, (editors), Brussels I Regulation, European Commentaries on Private International Law, 2007 by Sellier, European Law Publishers, Munchen; second edition 2011.
156. P. Lagarde, Remarques sur la proposition de reglement de la Commission europeenne sur la lois applicable aux obligations contractuelles (Rome I), Review critique de droit international prive (RCDIP), Tome 95/2006.
157. Max Planck Institute for Foreign Private and Private International Law, Comments on the European Commission's Green Paper on the conversion of the Rome Convention of 1980 on the law applicable to contractual obligations into a Community instrument and its modernization, Rabels Z, Bd. 68 (2004), S. 1 – 118
158. Сборник “Източници на Международното частно право”, в три тома (Том I Вътрешноправни източници, Том II Международноправни източници, Том III Европейски актове), съставител Н. Натов, Издателство СИЕЛА, София, 2008 - 2010 г.
159. Сборник “Международно частно право” – Том I, Том II и Том III, съставител Б. Мусева, Издателство СИБИ, София, 2011-2012 г.

Речник

Правосубектност, правоспособност, дееспособност, сделка, недействителност, срокове, давност, собственост, право на собственост, вещни права, владение, държане, защита на правото на собственост, договор, изпълнение, неизпълнение, погасяване на задължения, обезпечения, продажба, наем, дарение, непозволено увреждане, неоснователно обогатяване, мандат, семейни правоотношения, брак, развод, родство, произход, осиновяване, настойничество, попечителство, наследство,, наследодател, наследник, завещание, завет, откриване на наследството, търговско дружество, акция, облигация, джиро, абсолютна и относителна търговска сделка, клауза делкредете, менителница, чек, запис на заповед, лизинг, банкова гаранция, частни правоотношения с международен елемент, арбитраж, екзекватура.

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици

№	Тема	Основни въпроси	Лекции	Сем. упр.	Пр. зан.	Извън аудит.	Осигуряване
1.	ГРАЖДАНСКО ПРАВО ОБЩА ЧАСТ	Възникване, характеристика и развитие на гражданското право в основните правни системи; Кодификация на частното и на гражданското право; Източници на гражданското право; Тълкуване и прилагане на гражданския закон; Гражданското правоотношение и неговото съдържание; Обезпечаване и защита на субективните граждански права; Видове документи в гражданското право правна защита на потребителите; Физически лица; Юридически лица - понятие, видове, теории за същността им; Възникване и преобразуване на ЮЛ; Държавата и държавните учреждения като субекти на гражданското право; Гражданскоправен режим на общините; Обекти на гражданските правоотношения; Юридически факти на гражданското право; Правни сделки; Недействителност на сделките; Представителството в частното право; Срокове за осъществяване и защита на гражданските права. Погасителна давност.	7	2		20	
2.	ВЕЩНО ПРАВО	Вещното право като обективно право. Предмет на регулиране; Вещи - понятие и предназначение, поземлени имоти. Кадастрална карта и имотен регистър. Незаконни и търпими строежи. Владение и държане; Субективни вещни права; Държавна и общинска собственост; Съсобственост; Етажна собственост; Съсобственост; Защита на вещните права; Основания за придобиване и изгубване на вещни права; Доказване притежаването на вещни права и вписване на актове относно недвижими имоти.	7	2		15	
3.	ОБЛИГАЦИОННО ПРАВО	Облигационно отношение - понятие и източници; Изпълнение на задължението; Неизпълнение - същност и форми; Гражданска отговорност за вреди; Погасяване на облигацията; Прехвърляне на вземания и поемане на дълг; Множество кредитори и длъжници; Обезпечаване на вземанията - лични и реални обезпечения. Привилегии. Отменителен иск; Поръчителство; Залог; Ипотeka; Прехвърлителни договори - продажба, замяна, продажба на наследство, договор за прехвърляне на имот срещу задължение за издръжка и гледане, дарения; Договор за изработка; Отношения по наемане на вещи; Договори за аем и влог; Договор за дружество;	8	3		20	

		Договор за спогодба; Мандатни отношения; Обещаване на награда; Неоснователно обогатяване; Водене на чужда работа без натоварване; непозволено увреждане.				
4.	СЕМЕЙНО ПРАВО	Брак - условия и пречки за сключване; Лични отношения между съпрузите; Имуществени отношения между съпрузите - законови режими на имуществени те отношения и договорен режим; Унищожаемост на брака - понятие, причини и пооследици; Развод - по исков ред и по взаимно съгласие; Произход; Осиновяване; Права и задължения на родителите по отношение на личността и имуществото на децата; Ограничаване и лишаване от родителски права; Семейноправна издръжка; Настойничество и попечителство.	4	1	15	
5.	НАСЛЕДСТВЕНО ПРАВО	Наследяване - понятие, откриване на наследството.Способност за наследяване и недостойнство. Наследяване по закон. Правно положение на държавата и общините по чл. 11 ЗН; Наследяване по право на заместване; Наследствена трансмисия; Наследяване по завещание; Активна и пасивна завещателна дееспособност; Нотариално и саморъчно завещание; Запазена и разполагаема част; Отмяна на завещание, Пороци в завещателния акт; Приемане и откааз от наследство; Отношения между сънаследниците; Делба.	3	2	15	
6.	ТЪРГОВСКО ПРАВО	Персонални търговски дружества - събирателно и командитно дружество; Дружество с ограничена отговорност; Кационерно дружество; Командитно дружество с акции; Кооперации, кооперативно предприятие, междукоопераативно предприятие и кооперативен съюз; Търговски сделки - обща характеристика, сключване, съдържание, недействителност, изпълнение и неизпълнение, непреодолима сила и стопанска непоносимост, отменина, неустойка; Търговски обезпечения и прехвърляне на права; Договор за търговска продажба; Комисионни и спедиционни договори; Договор за превоз; Договор за лизинг; Договор за влог в публичен склад; Банкови сделки; Договор за застраховка; Менителнични ефекти; факторинг и франчайзинг; Производство по стабилизация на търговец - предпоставки и компетентен съд; Производство по универсално принудително изпълнение - същност на несъстоятелността, предпоставки, откриване, компетент съд.	9	3	20	
7.	МЕЖДУНАРОДНО ЧАСТНО ПРАВО	Частноправни отношения с международен елемент; Вътрешни и международни източници на МЧП; Видове норми на МЧП - преки, отпращащи и колизионни; Специални формули за привързване; Действие на отделните видове норми в МЧП; Физическите лица в МЧП; Юридическите лица в МЧП; Държавата - субект на МЧП;	7	2	15	

	Представителство в МЧП; Погасителна давност в МЧП; Вещноправни отношения, регламентирани в КМЧП; Облигационни отношения в МЧП; Правни аспекти на международните плащания и кредитиране; Мениелнични ефекти в МЧП; Закрила на интелектуалната собственост в МЧП; Договори за международен превоз; Договорът за застраховка в МЧП; Извъндоговорни задължения в МЧП; Семейноправни отношения с международен елемент; Наследственоправни отношения с международен елемент; Трудови правоотношения с международен елемент; Решаване на спорове с международен елемент.					
Общо часове		45	15		120	

Разработил програмата: електронно подписано от anton.grozdanov@vfu.bg (проф.д-р Антон Грозданов)

Учебната програма е приета от Съвета на Катедра "Гражданскоправни науки" с протокол № Въведете №/Изберете дата.

Учебната програма е утвърдена от Факултетните съвети на:

- „Архитектурен факултет“, протокол № Въведете №/Изберете дата и заповед № Въведете №/Изберете дата на декана на факултета.
- Факултет „Международна икономика и администрация“, протокол № Въведете №/Изберете дата и заповед № Въведете №/Изберете дата на декана на факултета.
- „Юридически факултет“, протокол № Въведете №/Изберете дата и заповед № Въведете №/Изберете дата на декана на факултета.